

Dr inż. Karolina Zawadzińska

Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki

Rozmowa z autorką pracy:

„Synteza nowych nitrofunkcjonalizowanych połączeń heterocyklicznych na drodze [3+2] cykloaddycji”

Jak mogłaby Pani krótko wyjaśnić przedmiot swoich badań osobie niezwiązanej z dziedziną?

Przedmiotem moich badań była synteza i teoretyczny opis biologicznie aktywnych, cyklicznych związków organicznych, które w swojej strukturze zawierają tzw. heteroatomy – tlen i azot. Prościej mówiąc, badałam książkowy przebieg reakcji, które wcześniej udało mi się wykonać eksperymentalnie. Ponadto, w mojej pracy zdeterminowałam potencjalną aktywność biologiczną tych związków, czyli określiłam ich przydatność w zastosowaniu jako lekarstwa lub herbicydy.

W badaniach wykorzystała Pani łącznie kilkanaście technik obliczeniowych oraz eksperymentalnych, stanowiących kolejne kroki do osiągnięcia zamierzonych celów. Na ile ta kolejność została z góry ustalona, a na ile wprowadzała Pani elastyczne zmiany w trakcie badań?

W nauce trzeba być elastycznym, ale, rzecz jasna, w granicach rozsądku. Przy opisie teoretycznym reakcji chemicznych zwykle tok obliczeń, jak i zastosowanie danych technik obliczeniowych są założone z góry, jednak w praktyce bywają także odstępstwa od normy. Jako naukowiec, analizując otrzymane wyniki muszę być na tyle elastyczną, aby bazować jedynie na rzetelnych rezultatach i nie naginać teorii tylko po to, by wpasowała się w jakieś założenia. W nauce czasami trzeba dopasować się do badanego obiektu, rzadko bywa tak, żeby to obiekt dopasował się do nas. Szczególnie widać to na przykładzie eksperymentowania w chemii organicznej, gdzie często trzeba dużo kombinować, aby „zmusić” obiekt badań do współpracy.

Jak przedstawia się potencjał aplikacyjny otrzymanych związków?

Obecność heteroatomów w strukturze związków organicznych zwiększa ich biologiczną aktywność, a co za tym idzie, zakres ich potencjalnych aplikacji. Wiele podobnych strukturalnie związków do tych przeze mnie syntezowanych znajduje już zastosowanie jako leki przeciwzapalne, ale przede wszystkim, jako środki przeciwpasożytnicze w weterynarii, jak np. Fluralaner wykorzystywany w popularnych środkach Bravecto dla psów i kotów przeciwko ekto-pasożytom. Te doniesienia literaturowe postanowiłam sprawdzić w odniesieniu do moich związków. Okazało się, że potencjalną aplikacją moich izoksazolin są właśnie środki przeciwbólowe i przeciwzapalne.

Jakie największe przeszkody pojawiły się w Pani pracy badawczej i jak udało się je przezwyciężyć?

Na drodze wykonywania badań do mojej pracy doktorskiej pojawiło się bardzo dużo wybojów i przeszkód. Można powiedzieć, że każdy dzień przynosił nowe wyzwania, z którymi nierzadko ciężko było sobie poradzić. Najtrudniejszym był jednak etap syntezy i oczyszczania otrzymanych

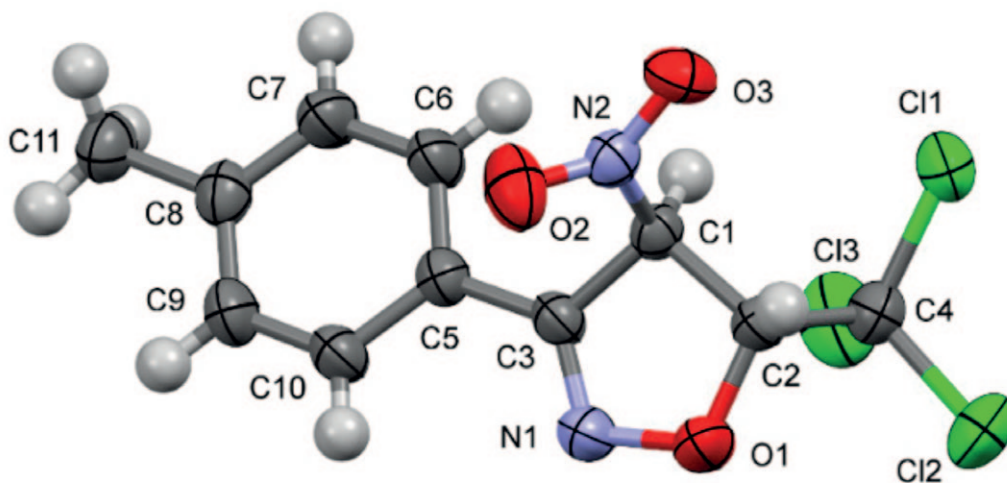
przeze mnie związków. Etap ten wymagał ogromnego poświęcenia i cierpliwości, a także pracy zespołowej.

W jaki sposób zasoby Cyfronetu przysłużyły się do realizacji części badań związanej z obliczeniami i ich analizą?

Bez możliwości korzystania z mocy obliczeniowej superkomputerów Cyfronetu nie mogłabym tak sprawnie przeprowadzić w zasadzie żadnych badań. Wszystkie swoje zaplanowane kroki w pracy badawczej opierałam głównie na modelowaniu komputerowym przebiegu reakcji, żeby wiedzieć, czy jest ona w ogóle możliwa do zrealizowania. Niewątpliwie, obliczenia przyczyniły się do skrócenia czasu poszukiwania błędów i rozwiązań eksperymentalnych, dzięki obliczeniom mogłam zaoszczędzić odczynniki, a wreszcie mogłam skupić się na tych reakcjach, które faktycznie miały jakiś sens.

Jakimi radami lub przemyśleniami mogłaby Pani podzielić się z naukowcami dopiero zaczynającymi szkoły doktorskie?

Na pewno nie poddawajcie się! Prowadzenie badań w różnych dziedzinach, bo nie tylko w chemii, jest bardzo ciężkie, a wiele z nich może skończyć się fiaskiem. Jednak pamiętajcie, że każdy uzyskany wynik jest wartościowy! Bądźcie ciekawi wszystkich szczegółów, bo czasami to one odgrywają główną rolę. Chętnie wychodźcie poza utarte schematy.

Wizualizacja struktury molekularnej izoksazoliny na podstawie pomiarów XRD dyfrakcji rentgenowskiej